

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea
Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea
Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii și a Standardelor
minime de calitate

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii și a Standardelor minime de calitate a fost elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat în vederea realizării Reformei nr. 4. *Îmbunătățirea calității și accesibilității serviciilor sociale în conformitate cu standardele minime și cu nevoile populației* din Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025.

De asemenea, proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat la inițiativa Ministerului Muncii și Protecției Sociale în temeiul art. 10 din *Legea asistenței sociale nr. 547/2003* și art. 6, lit. h) din *Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern*, în scopul asigurării susținerii tuturor familiilor cu copii care se confruntă cu o anumită situație de dificultate și au nevoie de un suport din partea instituțiilor statului, inclusiv de o susținere financiară, anume prin consolidarea Serviciului social de sprijin pentru familiile, care actualmente este aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 889/2013.

Totodată, atragem atenția că, în conformitate cu prevederile *Legii nr. 370/2023 privind drepturile copilului*: "Statul garantează fiecărui copil dreptul la un nivel de viață adecvat dezvoltării sale fizice, intelectuale, spirituale și sociale.", " Statul susține reprezentanții legali/responsabilii legali ai copiilor în vederea asigurării creșterii, educației și dezvoltării armonioase a copiilor". (art. 5). De asemenea, conform aceluiași act normativ: "Copilul are dreptul de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea lui fizică, mentală, spirituală, morală și socială. Părinților sau reprezentantului legal/responsabilului legal al copilului le revine responsabilitatea de a asigura cele mai bune condiții de viață pentru creșterea și dezvoltarea acestuia, conducându-se în primul rând de interesul superior al copilului. Statul acordă, în limita mijloacelor financiare disponibile, sprijin financiar reprezentanților legali/responsabililor legali ai copiilor pentru creșterea și educația acestora, de asemenea garantează stabilirea și achitarea prestațiilor în cuantumul corespunzător, astfel încât să fie asigurată bunăstarea fiecărui copil." (art. 11).

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

La momentul actual *Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii* este reglementat prin *Hotărârea Guvernului nr. 889/2013 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii* și se prestează în două forme: sprijin familial primar și sprijin familial secundar. În cadrul sprijinului familial secundar, familiile cu copii pot beneficia de ajutor bănesc.

De asemenea, prestarea Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii este direct dependent de deschiderea Managementului de caz în domeniul protecției copilului. Astfel, la momentul actual Serviciul, în special componenta secundară poate fi prestată familiilor cu copii care se află în situație de risc.

Totodată, acest fapt contravine obiectivelor Serviciului și anume în privința ce vizează *”consolidarea competențelor parentale pentru prevenirea timpurie a apariției riscurilor privind bunăstarea copilului; susținerea familiei/părinților în dezvoltarea rezilienței pentru a depăși situațiile de dificultate”*.

Astfel, reieșind din scopul Serviciului de a preveni și/sau a depăși situațiile de risc în vederea asigurării creșterii și educației copilului în mediul familial, limitarea familiilor doar la categoriile familiilor aflate în situație contravine scopului enunțat mai sus. Mai mult ca atât, reglementarea actuală precum că ajutorul bănesc poate fi oferit doar în cadrul componentei secundare limitează autoritățile să acorde acest suport familiilor anume pentru a preveni anumite situații de risc și de a nu permite separarea copilului de familie.

În acest sens subliniem că, este imperios de necesar de a asigura prestarea acestui suport atât pe componenta primară cât și pe cea secundară tuturor familiilor cu copii și copiilor care într-un anumit moment se află într-o situație de dificultate.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Conform proiectului hotărârii Guvernului se propune oferirea dreptului tuturor familiilor defavorizate sau care se află într-o situație de dificultate de beneficia de toate componentele Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii. Astfel, se propune:

- Instrumentarea cazurilor a familiilor defavorizate în baza unei documentații specifice pentru evidența acestora, precum și instrumentarea cazurilor copiilor aflați în situație de risc în baza Managementului de caz în domeniul protecției copilului;

- Asigurarea prestării Serviciului în conformitate cu scopul și obiectivele reglementate, cu accent pe consolidarea capacităților familiei și asigurarea prevenirii separării copilului de familie;

- Eliminarea prevederilor care limitează dreptul la ajutor bănesc doar familiilor aflate în situație de risc. În urma evaluării situației, familiile eligibile vor putea beneficia, în mod egal, de ajutor bănesc, atât în cazul sprijinului familial primar, cât și în cel al sprijinului familial secundar;

- Reglementarea expresă a noțiunii de ”manager de caz”, care poate fi – specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia, asistentul social comunitar, responsabil pentru identificarea și coordonarea asigurării asistenței și furnizării copilului și familiei acestuia a serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii;

- Introducerea prevederilor cu referire la obligativitatea autorităților de a acționa în conformitate cu Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți și Managementul de caz în domeniul protecției copilului odată cu identificarea situației de risc;

- Reglementarea Standardelor minime de calitate ale Serviciului într-un singur act normativ și nu în 2 acte separate așa cum este în prezent;

- Optimizarea modelelor de formulare pentru evaluarea situației familiei și referirea acestora către diverse servicii conform necesităților identificate.

În contextul celor expuse mai sus, prin intermediul proiectului hotărârii Guvernului vizat se urmărește ca Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii să fie prestat familiilor cu copii eligibile care se află într-o situație de dificultate și să răspundă nevoilor identificate în familie și la fiecare copil în parte.

Ținând cont de faptul că prevederile *Hotărârii Guvernului nr. 889/2013 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii* au suferit modificări majore, în conformitate cu prevederile art. 66, alin. (2), lit. c) a Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative se impune necesitatea abrogării acesteia și aprobării unei noi hotărâri de Guvern.

Totodată, deoarece standardele minime de calitate ale Serviciului sunt parte a proiectului hotărârii Guvernului propus spre aprobare se impune și necesitatea abrogării *Hotărârii Guvernului nr. 780/2014 cu privire la aprobarea Standardelor minime de calitate privind Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii*.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu sunt.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Dezvoltarea *Serviciului social de sprijin familial pentru familiile cu copii*, în Republica Moldova se înscrie în contextul necesității tot mai stringente de suport a familiei, pentru a preveni și/sau a o ajuta să depășească o eventuală situație de risc. Scopul serviciului este de a abilita familia și de a o susține, astfel încât aceasta să poată oferi un mediu sigur și favorabil îngrijirii, creșterii și dezvoltării optime a copiilor săi. În cadrul acestui serviciu este urmărită asigurarea bunăstării copilului. Toate acțiunile din cadrul serviciului vin să susțină consolidarea familiei, cu accent sporit pe dezvoltarea capacităților parentale, pe dezvoltarea relațiilor și a rețelelor sociale de suport, pe conectarea familiilor la resursele disponibile și orientarea la specialiștii din cadrul tuturor serviciilor la nivel local și teritorial.

Urmare a modificărilor propuse în hotărârea Guvernului vizată, Ministerul Muncii și Protecției Sociale urmărește să asigure acordarea Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii - familiilor defavorizate eligibile sau care se află într-o situație de dificultate.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prevederilor proiectului hotărârii Guvernului nu prevede alocarea unor resurse financiare suplimentare, deoarece modificările propuse nu aduc atingere plafoanelor de personal aprobate actual pentru asigurarea prestării Serviciului și nu influențează resursele financiare aprobate în Legea bugetului de stat pentru acordarea ajutorului bănesc. Totodată, Ministerul Muncii și Protecției Sociale va planifica și în continuare să elaboreze propuneri în cadrul exercițiului de elaborare a Cadrului Bugetar de Cheltuieli pe Termen Mediu pentru alocarea resurselor financiare, inclusiv pentru acoperirea componentei bănești a Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii.

Totodată, propunerile din proiectul hotărârii Guvernului propus spre aprobare sunt esențiale în contextul în care, în conformitate *Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 889/2013*:

”Serviciul este finanțat din:

1) bugetul de stat, bugetul municipal Chișinău, bugetul central al unității teritoriale autonome Găgăuzia, după caz;

2) granturi, donații și alte surse în conformitate cu legislația în vigoare.”

Astfel, atragem atenția că, în scopul implementării Programului Național pentru Protecția Copilului pe anii 2022-2026 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia, care prevede și unele măsuri specifice de reducere a sărăciei în rândul copiilor, în anul 2022 în vederea consolidării sistemului de protecție a copilului, Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) a semnat un Memorandum de înțelegere cu Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF) *cu privire la acordarea asistenței tehnice pentru consolidarea sistemului de protecție a copilului, inclusiv a serviciilor sociale* în scopul consolidării sistemului de protecție a copilului. Conform memorandumului vizat și al Planului de acțiuni bilateral (RWP) a fost prevăzută alocarea surselor financiare pentru unele măsuri de asistență socială stabilite de MMPS, finanțate din surse UNICEF și vizau acordarea ajutorului bănesc din cadrul serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii și în perioada septembrie 2022 – septembrie 2024 beneficiari ai ajutorului bănesc au fost 38 270 copii din 15 995 familii, inclusiv 531 copii refugiați din cauza războiului din Ucraina. Surse financiare utilizate în acest sens au fost cca 132,5 mln lei.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Aprobarea proiectului va asigura prestarea Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii - familiilor cu copii eligibile și copiilor care se află într-o situație de dificultate și necesită de un suport adițional din partea statului, optimizând procesele de lucru ale specialiștilor implicați în prestarea acestuia, cu accent pe îmbunătățirea calității acestuia, întrucât se vor exclude mai multe procese operaționale și se va asigura abordarea individualizată a fiecărei familii.

Proiectul hotărârii Guvernului asigură respectarea datelor cu caracter personal.

Proiectul hotărârii Guvernului se adresează tuturor familiilor cu copii asigurându-se în totalitate egalitatea de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului a fost plasat pe portalul www.particip.gov.md la următorul link:

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15261

7. Concluziile expertizelor

Proiectul hotărârii Guvernului urmează a fi supus expertizei Ministerului Justiției și Centrului Național Anticorupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încorporează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită modificarea/abrogarea unor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

După aprobarea proiectului hotărârii Guvernului, Ministerul Muncii și Protecției Sociale va aduce la cunoștința Agențiilor teritoriale de asistență socială, Direcției generale pentru protecția drepturilor copilului, mun. Chișinău, Direcției principale a sănătății și protecției sociale UTA Găgăuzia despre noile reglementări, inclusiv prin prisma organizării atelierelor de informare în vederea asigurării prestării calitative a Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii.

MINISTRĂ

Natalia PLUGARU